

YEDİNCİ SINIF TÜRKÇE DERSİ MİLLÎ KÜLTÜR TEMASININ BARIŞ MANÇO ŞARKILARIYLA ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE SEVENTH GRADE LESSON TURKISH
NATIONAL CULTURE THEME ON STUDENT SUCCESS WITH THE
SONGS OF BARIŞ MANÇO

LOKMAN TURAN

Prof. Dr. Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Prof. Dr. Ataturk University, Kazım Karabekir Faculty of Education

lturan@atauni.edu.tr

 <https://orcid.org/0000-0002-8692-7753>

HATİCE ÇELİK

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ataturk University, Institute of Education Sciences
@atauni.edu.tr

 <https://orcid.org/0000-0002-8692-7753>

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi - Journal of Turkish Researches Institute

TAED-65, Mayıs - May 2019 Erzurum

ISSN-1300-9052

Makale Türü-Article Types : Araştırma Makalesi-Research Article

Geliş Tarihi-Received Date : 08.06.2018

Kabul Tarihi-Accepted Date : 21.05.2019

Sayfa-Pages : 533-566

 <http://dx.doi.org/10.14292/Turkiyat3954>

www.turkiyatjournal.com

<http://dergipark.gov.tr/ataunitaed>

This article was checked by

 iThenticate

YEDİNCİ SINIF TÜRKÇE DERSİ MİLLÎ KÜLTÜR TEMASININ BARIŞ MANÇO
ŞARKILARIYLA ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ
THE EFFECT OF THE SEVENTH GRADE LESSON TURKISH NATIONAL
CULTURE THEME ON STUDENT SUCCESS WITH THE SONGS OF
BARIŞ MANÇO

LOKMAN TURAN- HATİCE ÇELİK

Öz

Bu araştırmada, yedinci sınıf Türkçe dersi millî kültür temasında işitsel/görsel bir öğretim materyali olarak kullanılan Barış Manço şarkılarının öğrenci başarısına etkisi incelenmiştir. Karma yöntem desenlerinden olan keşfedici desenin kullanıldığı araştırmada, ön test-son test kontrol gruplu yarı-deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Erzurum il merkezinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürüten bir ortaokulda, yedinci sınıfta öğrenim gören 51 öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol grubundaki yedinci sınıfta dersler, geleneksel yöntemle şarkıdan oluşan öğretim materyallerinin dinletilmeden / izletilmeden şiir formunda okutulmasıyla gerçekleştirilirken, deney grubunda dersler şarkıların dinletilmesi / izletilmesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Doküman İnceleme Tekniği Verileri, öğrencilere ait bilgileri tespit etmek amacıyla Kişisel Bilgi Formu ve Millî Kültür Teması Dinlediğini / İzlediğini Anlama / Anlatma Başarı Testleri kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunun analizinde betimsel istatistikî işlemler, uygulamadan elde edilen nicel verilerin analizinde homojenlik testi sonuçlarına göre parametrik (t-testi ve varyans analizi) ve nonparametrik testler (u testi ve wilcoxon testi) kullanılmıştır. Uygulamanın deney ve kontrol grubunun her ikisinde de başarı üzerinde olumlu yönde etkili olduğu fakat deney grubunda geleneksel öğretim programına göre başarının anlamlı düzeyde daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim materyali olarak Barış Manço şarkıları “müzik destekli öğretim” yöntemiyle sistemli ve düzenli bir şekilde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yedinci sınıf Türkçe dersi, millî kültür temasının öğretimi, müzik destekli öğretim, Barış Manço şarkıları

Abstract

In this research, the effect of the songs of Barış Manço, which is used as an audiovisual teaching material in the seventh grade Turkish language course on national culture, was examined. The exploratory pattern from mixed method patterns is used in research; semi-experimental design with pre-test-post-test control group was used from experimental research designs. The study groups of research are consisted of 51 students who were on seventh grade of a secondary school in Erzurum province, which was affiliated to the Ministry of National Education. In the research, as a data collection tool, document inspection techniques data, personal information form for the purpose of determining the information belonging to the students national cultural theme understanding / listening / explaining achievement tests is used. In the analysis of personal information form descriptive statistics processing, in the analysis of the quantitative data obtained from the application, parametric (t-test and variance analysis) and nonparametric tests (u test and wilcoxon test), which are were used according to homogeneity test results. In the experimental and control group, both on the positive success is effective but in the experimental group of traditional teaching program significantly more effective than of success according to the conclusion has been reached. As teaching material, Barış Manço songs can be used systematically and regularly with the method of "music assisted teaching".

Key Words: Seventh Turkish lesson, teaching of national culture theme, music assisted teaching, Barış Manço songs.

Giriş

Bir toplumun maddi ve manevi varlığı ile yazılı ve sözlü değerlerini oluşturan kültürel mirasın aktarımını ve korunmasını sağlayan dil ve kültür öğretimine duyulan gereksinim ana dil öğrenimini ve öğretimini insanın ve toplumların gelişmesinde önemli kılmıştır. Toplumsal iletişimi ve birlikteliği sağlayan kültürün en önemli koruyucusu ve aktarıcısı olan ana dil, bireye ulusal bir kimlik kazandırmakla birlikte toplumsal değişme ve gelişmenin en temel ögesini oluşturarak daha bilinçli, özenli, etkili bir şekilde kullanılmayı gerektirmekte, bireyin toplum içerisinde anlaşılmasını ve eğitim alanındaki öğrenmelerin gerçekleşmesini kolaylaştırmaktadır (Tekin,1980: 23).

Dinleme / izleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan temel dil becerilerinin öğretiminde Türkçe dersinin birincil olma vasfı, anlamaya bağlı olarak dinleme ve okuma becerilerinde, anlatmaya bağlı olarak da konuşma ve yazma becerilerinde davranış değişikliği meydana getirmeyi, millî kimlik bilinci kazandırmayı, edinilen kazanımlarla estetik zevk oluşturmayı, düşünce ile hayal dünyasını genişletmeyi ve dil edinmenin üst kazanımı olarak dil ile oluşturulan eserleri gelecek nesillere aktarmayı gerekli kılmıştır.

İlköğretim okullarında ana dilin kurallarını ve inceliklerini öğretmede araç olarak Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu onaylı ders kitapları kullanılmaktadır. Türkçe dersine ait ders kitapları incelendiğinde Türk Millî Eğitiminin ve Türkçe öğretiminin amaçlarını gerçekleştirmede birtakım yetersizliklerin, tekrarlanan metinlerin olduğu, birçok metnin ise öğrenci seviyesinin altında ya da üstünde olduğu görülmektedir (Temur, 2002: Sönmez, 2003: Zorbaz, 2007: Cihan, 2008: Somuncu, 2008: İşeri, 2010). Eğitim-öğretim durumlarında ve ortamlarında kullanılan basılı materyallerin program-öğretmen-öğrenci ve yaşanan çağın beklentilerine cevap veren niteliklerle donatılmış, üst düzey öğrenmeyi etkin kılan öğretim materyallerinden oluşması beklenmektedir.

Bir dil ve ders olarak Türkçenin öğretiminde, alışlagelmiş öğretim yöntemleri ve tekniklerinin ötesinde; Türk dilinin özelliklerini, yapısını gözeten ve bunlara uygun, Türk dilinin öğretimi ve kültürünün aktarımını sağlayacak materyaller hazırlanmalı, eksiklikleri-hataları en aza indirmek veya ortadan kaldırmak için de gelişen bilim ve teknik koşullara paralel olarak her dilin kendi yapısına ve özelliklerine uygun farklı öğretim programlarına, yöntemlere, materyallere ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye’de ilköğretimden yükseköğretime kadar ana dil eğitimi alan bir bireyin, hâlen öğretimde hedeflenen düzeyin altında kaldığı görülmektedir (Çiftçi, 2003: 73; Topuzkanamış, 2010: 656; Kırkkılıç, 2010: 480).

Anlam evrenini oluşturan dil becerilerinin kazanılmasında alıcı ve verici olan birey, ana dil öğretiminde bilişsel, fiziksel ve duyuşsal olarak aktif bir role bürünmektedir. Dil becerileri üzerine yapılan çalışmalarda anlama ve anlatma boyutlarının ayrı ayrı değerlendirildiği görülmekle birlikte dil becerilerinin tümleşik bir anlayışla gelişimini inceleyen bazı çalışmalar da mevcuttur (Center, Freeman, Robertson ve Outhred, 1999: Yaman, 1999: Kaygas, 2002: Karabay, 2005: Onan, 2005: Mazı, 2008: Karaarslan, 2010).

Eğitim öğretim faaliyetlerinin bir bütünlük içinde yapılmasını öngören “Bütünlük ilkesi” ne göre, etkin bir ana dil öğretiminin sağlanabilmesi için öğrencilerin diğer becerilerinin gelişmesini engelleyen tek bir becerinin geliştirilmesi üzerine kurgulanan bir eğitim öğretim sürecinin aksine dil eğitiminde beynin sahip olduğu dile ait işlevlerin bir bütün olarak geliştirilmesi gerekmektedir (Onan, 2010: 554).

Birbirinden bağımsız olarak algılanabilen, karşılıklı olarak birbirini etkileyen ve tamamlayan dinleme / izleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan temel dil becerileri içerisinde diğer dil yetilerinin gelişmesinde de etkili olan insanın ilk dil yetisi dinleme becerisi, doğuştan gelen bir özellik olması ve kendiliğinden geliştiği varsayımından hareketle ihmal edilmiş bir dil becerisi olarak değerlendirilmektedir. Hâlbuki araştırmalar öğrencinin dinleme becerisi ile başarı seviyesi arasındaki ilişkinin, kişinin zekâ düzeyiyle başarı seviyesi arasındaki ilişkiden yüksek olduğunu göstermektedir (Robertson, 2008: 56).

Dinleyen ve dinlenen bireylerin yetiştirilmesi için yaşam boyunca en fazla kullanılan, en etkili öğrenme yollarından biri olan dinleme becerisinin ve bu becerinin bir gereği olarak izleme becerisinin kazandırılması büyük önem arz etmektedir. Öğretme-öğrenme sürecinde diğer dil becerilerinde olduğu gibi dinleme becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesinde de öğretim programları, yöntem, teknik ve stratejiler, öğretim materyalleri, öğrenme ortamının donanımını ve görüntüsü, disiplinler arası işbirliği, öğretmen yeterliği gibi pek çok faktör etkin bir rol oynamaktadır.

Okullarda verilen dinleme eğitiminde materyal olarak genelde metinler kullanılmakta ve metin öğretmen tarafından okunarak ya da işitsel / görsel bir araçtan dinletilerek öğrencilere sunulmaktadır. Metin çalışmaları sırasında Doğan (2013) cümlelerinin uzunluğu, anlamı bilinmeyen kelimelerin sayısı, iletilerin açıklığı gibi unsurların göz önünde bulundurularak dinleme metinlerinin belirlenmesini ve doğal ortama uygun sözlü dilin çeşitli örneklerinin de öğretim materyali olarak etkinlik temelli kullanılmasını önermiştir. Ana dil olarak Türkçenin öğretiminde dinleme becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesi sürecinde Türkçe ders kitabında yer alan dinleme metinlerinin kaset, CD, DVD gibi işitsel ve görsel materyaller yardımıyla etkin bir şekilde sunulması beklenmektedir. Eğitim teknolojisinde ortaya çıkan yeniliklerin bir sonucu olarak öğretmene, öğrenciye, dersin işlenişine ve hedeflerine ulaşma bakımından artık pek çok sınıf ortamında bulunan akıllı tahtanın ya da alan yazındaki adıyla Etkileşimli Beyaz Tahta'nın sağlayacağı faydalar öğretmen tutumlarına, yeterliklerine göre değişebilmektedir.

Türkçe dersindeki dinleme etkinliklerinin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre değerlendirildiği çalışmada Kaya (2015), öğretmenler teknolojik araç gereçlerden destek almanın öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde geliştireceğini belirttikleri hâlde, bazı öğretmenlerin dinleme metinlerinin MEB'in internet sayfasında bulunduğu haberdar olmadıkları, dinleme metinlerine ait CD'lerin kendilerine verilmediğini ve bu sebeple dinleme metinlerini genellikle okuduklarını bildirmiş, bazı öğretmenlerin de dinleme metinlerini öğrencilere okuttukları sonucuna ulaşmıştır.

Türkçe dersindeki dinleme etkinliklerinin uygulanma süreci geleneksel öğretim yöntemi diye adlandırdığımız şekilde teknolojik araç gereçlerden destek almadan dinleme metinlerinin okuma etkinliği olarak değerlendirilip dinlemenin bir gereği olarak izleme etkinliklerinin yapılmadığı öğretim-öğrenim faaliyetlerini kapsamaktadır.

Dil öğretiminde özellikle ülkemizde yapılan dil edinim çalışmalarında dinleme eğitiminin noksanlığından dolayı anlatma esasına bağlı konuşma ve yazma becerileri gelişmemekte, buna bağlı olarak da anlama esasına dayanan okuma-okuduğunu anlama süreci uzamakta bu becerinin kazandırılma süreci de beklenenin altında düşük seviyede gerçekleşmektedir. Anlama becerilerinden birinin gelişmemesi durumunda anlatma becerilerinin gelişimi de olumsuz etkilenmektedir.

Bilgi, teknoloji ve iletişim çağının bir gereği olarak yaşam boyu öğrenmek ve gelişebilmek için zihinsel, duygusal ve sosyal gelişmemizi sağlayan dil öğretiminin modern yaklaşımlarla çeşitlenmesi gerekmektedir.

Dinleme / izleme, konuşma, okuma, yazma gibi temel dil becerilerinin kazandırıldığı Türkçe dersinde, aynı zamanda millî, ahlaki, sosyal ve değerlere sahip bireylerin yetiştirilmesi de hedeflenmektedir. Toplumların topyekûn yaşama tarzı olan kültürü şekillendiren, geliştiren, ifade eden ve gelecek nesillere aktararak devamını sağlayan dildir (Karakuş, 2000: 58).

“Dil öğretiminde kültürel değerlerin kavratılması, dilin doğru kullanılması için ön şartlardan biridir. Bu yüzden dil öğretimi kültür öğelerinin aktarımıyla gerçekleşir. İnsanın geçmişini ve sahip olduğu değerleri anlayabilmesi, dilin taşıdığı kültürel değerleri bilmesi ile mümkündür” (Doğru, 2008: 5 -6).

Dil edinimi ve öğretiminin sağlandığı Türkçe dersi aynı zamanda bir kültür aktarımı dersidir. 2006 yılında hazırlanan İlköğretim Türkçe Dersi (6. 7. ve 8. sınıflar) Öğretim Programı'nda ilk kez tematik eğitim modeli benimsenmiştir. Böylece ders kitapları belli temalar ve bu temalara bağlı temanın farklı yönlerini ele alan alt temaları kapsayan metinlerden oluşmuştur. Kültürel unsurların tanıtılması, benimsenmesi, korunması ve aktarılmasına yönelik olarak diğer temalarda da kısmen değinilen millî kültüre ait unsurlar, başlı başına “Millî Kültür” teması başlığı altında her biri kültürün farklı unsurlarına ait özellikleri barındıran alt temalarla işlenmektedir. Tematik yaklaşımla hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programlarında her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunlu olan, “Millî Kültürümüz” temasının ve Türkçe dersinin işlevselliğine göre kültür aktarımını sağlayacak olan kültürel unsurların başlıca konu önerileri dil, edebiyat, halk kültürü, din, tarih, değerler, müzik, mimari ve el sanatlarından oluşmaktadır.

Metin merkezli olarak gerçekleştirilen dil öğretiminin sağlandığı Türkçe dersinde materyal olarak kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin kültür aktarımı için gerekli niteliklere sahip olması beklenmektedir. Kültür aktarımında önemli bir role sahip olan Türkçe ders kitaplarıyla ilgili yapılan araştırmalarda, ders kitaplarının kültürel öğelerle ilgili eksikliklerinin olduğu belirlenmiştir (Aral, 2008: Şen, 2008 Duman, 2012).

Dil, din, tarih, mimari, değerler, gelenekler-halk kültürü ve el sanatları gibi müzik de evrensel olma vasfından öte kültürel açıdan ezgisi, içeriği, yaşanmışlığı, oluşum serüveni gibi unsurlarla ait olduğu toplumun kültürünü yansıtan, aktaran, toplumu etkileyen millî kültür hazinelerindedir ve kültürel kimliğin belirleyicileri arasında ön sıralarda yer almaktadır.

Sadece müzik dersinin sınırları içinde değil, disiplinler arası bir yaklaşımla kültürün tanıtımında ve aktarımında etkin olan müzik, Türkçe derslerinde ve diğer derslerde de kullanılarak dersin hedeflerine ulaşmada, öğrencinin ilgisinin derse çekilmesinde belirleyici olmakta öğrenme ortamlarını zenginleştirmektedir. Eğitim teknolojilerinin sunduğu imkânlar da işitsel / görsel bir materyal olan söz ve ezginin birleşmesiyle oluşan şarkıların eğitim-öğretim ortamlarında kullanılmasını gerekli kılmaktadır.

Seslerin işitilme süreciyle başlayan, insani bir ihtiyaçtan doğup kurallara göre işleyen, ait olduğu topluma göre şekillenen, iki farklı disiplin olarak ele alınan dil ve müzik arasında pek çok ortak özellik vardır.

Dil ve müzik yetisinin kazanılma süreci müzik veya dil öğrenme sürecinin dinleme-konuşma-okuma ve yazma sıralamasıyla gerçekleşmektedir. Sınırlı sayıda ortak malzemenin (harfler / notalar), belirli kurallar içerisinde (kelime haznesi, gramer / tonalite, armoni, ritm) bir araya gelmesiyle müziğin dili, dilin müziği özgün bir tasarımla oluşmaktadır.

Eğitim-öğretim faaliyetlerinde “*müzik eğitimi ve müzikle öğretim*” olmak üzere müzik, iki kavramla karşılanmaktadır. Müzikle öğretim çalma-söyleme, müzik eseri oluşturma gibi bireye istendik müzikal davranış değişiklikleri kazandırmayı amaçlayan müzik eğitiminin aksine eğitim-öğretim ortamlarında araç, yöntem olarak “*müzik tabanlı öğrenme, müzikle eğitim, müzikli eğitim, müzikle öğretim, müzik yoluyla eğitim; müzik destekli öğretim*” gibi temelinde müziğin olduğu pek çok kavramla ifade edilmektedir.

Öğretim materyali olarak müziğin / şarkıların eğitim-öğretim faaliyetlerinde tercih edilmesini Murphey (2010), iki açıdan değerlendirmiştir:

“İlki, müziğin akılda kalıcı olması ve anlama için daha rahat bir ortam sağlaması, ya da müziğin ritminin bir şekilde vücudun ritmiyle uyumlu olması veya taşınan mesajın derinlerdeki hislere ve estetik anlayışına dokunması, tekrar eden dil bilgisel yapıların ve sözcüklerin motivasyon kaybına neden olmayan bir yolla öğrenmeyi pekiştirmesidir. İkinci neden, müzik özellikle çocuklar, ergenler ve gençler için oldukça motive edicidir. (s. 3).”

Söz ve ezgi olmak üzere iki ayrı yapıdan oluşan şarkıları tanıma ve bellekten geri çağırma sözlerin ezgiyi, ezginin de sözleri çağırtdığını buna bağlı olarak da şarkıların zihinde tekli bir yapı sergilediği belirtilmektedir (Patel, 1996: 30).

Öğrenme üzerinde olumlu etkilere sahip olan şarkılar, taşıdıkları birtakım özellikler bakımından tercih edilmektedir.

1. İnsanlar kişisel beğenilerine göre şarkı seçiminde bulunurlar.
2. Şarkılar barındırdıkları melodi ve tekrarlarla kelimelerin ve bazı dilbilgisi yapılarının hatırlanmasını sağlar.
3. Dil öğrenme deneyimini zenginleştirmek için iletilebilen güçlü duyuları harekete geçiren şarkılarda konuşma dili kullanılır.
4. Şarkılar; isteklendirme, katılım, işbirliği, rahatlama, eğlenme ve kendine güven gibi bazı olumlu faktörlerin kazanılmasına yardımcı olur.

Şarkıların öğretim materyali olarak pek çok alanda; matematik, fen bilimleri, yabancı dil öğretimi, özel eğitim ve sosyal bilgiler gibi derslere kaynaklık edebileceği en çok da Türkçe derslerinde kullanılabileceği üzerinde durulmuş, bunun nedeni üç başlıkla ele alınmıştır.

1. Müzik ve Türkçe dersi, işitme ve sesleri algılama temeline dayanmaktadır (Hansen, Bernstorf, Stuber, 2004; Gromko, 2005).

2. Müzik ve Türkçe dersi, seslerin sembollere ya da işaretlere dönüştürme ilkesine dayanmaktadır.

3. Müzik ve Türkçe dersi, iletişim amacı taşımaktadır (Slater, 2005: 49).

Müziğin dil ve kelime öğrenimi üzerindeki etkileri konusunda Li ve Brand'ın (2009) Beatles, Led Zeppelin, Cat Stevens, Pink Floyd ve Rolling Stones gibi şarkıcıların rock türü şarkılarının öğretim materyali olarak kullanıldıkları Çin'de yaptıkları bir araştırmada, üç gruba ayırdıkları 105 üniversite öğrencisinden birinci gruba tam zamanlı, ikinci gruba yarı zamanlı müzik destekli eğitim vermişler, son gruba ise müzik destekli eğitim vermemişlerdir. Her üç grubun ön test ve son test puanları arasındaki farklara göre şarkıların öğretim materyali olarak kullanıldığı grupta dil öğrenme düzeylerinin ve derse yönelik tutumların, şarkıların kullanılmadığı gruba göre istatistiksel olarak daha anlamlı olduğunu bildiren Li ve Brand, şarkılar sayesinde öğrencilerin kelime kazanımlarının ve (İngilizce) dil becerilerinin daha yüksek düzeyde gerçekleştiğini ifade etmişlerdir (Li ve Brand, 2009: 73).

Birçok ülkede verimli bir eğitim-öğretim yöntemi olarak kullanılan bütüncül dil öğretiminin gerçekleşmesini sağlayan öğretim materyali olarak şarkıların kullanıldığı müzik destekli öğretim (*music assisted teaching*) başlığı altında son 12 yıllık zaman diliminde büyük bir ilerleme görülmüştür (Schellenberg ve Hallam, 2005: Youm, 2007: Southgate ve Roscigno, 2009: Baker, 2011).

Öğrenci motivasyonunu artıran, kelime öğretimini ve telaffuzunu kolaylaştıran, sınıfta iletişime bir boyut kazandırıp öğrencilerin derse aktif bir şekilde katılımını sağlayan müzik destekli öğretimde öğretim materyali olarak kullanılan şarkılar, öğrenme ortamını keyifli ve eğlenceli kılmaktadır (Kömür, Saraç ve Şeker, 2005: 111-114).

Çelikkol (2007), ilköğretim ikinci kademe 6 ve 7. sınıf Türkçe derslerinde kelime kazanımında müziğin etkisini belirlemek amacıyla toplam 87 öğrenciden oluşan ön test-son test kontrol gruplu deneme modelini kullanarak yaptığı çalışmada, klasik yöntemle kelime öğrettiği kontrol grubunun aksine kelime ve kelime gruplarını müzik eşliğinde öğrettiği deney grubunun kelime kazanımında daha başarılı olduğu ve şarkıların kullanımıyla derste verimin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Ülkemizde müziğin öğretim yöntemi aracı olarak kullanımı henüz müzik dışı derslerin öğretim programında yer almamaktadır. 2006 TDÖP'te İlköğretim 1-8. sınıf müzik dersi kazanımları Türkçe dersinin öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilmiş olmasına rağmen müzik dersiyle ilgili hiçbir ilişkilendirme söz konusu edilmemiş ve öğrenme etkinliklerinde söz ve melodiden oluşan şarkılara yer verilmemiş, şarkılara okuma metni / şiir gözüyle bakılmıştır. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 17.07.2017 tarihinde yenilenen 2017 TDÖP ile MEB izleme değerlendirme sonuçlarına göre güncelleme ve yenileme çalışmaları tamamlanarak 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılından itibaren tüm sınıf düzeylerinde 13.01.2018 tarihli kurul kararıyla uygulanmasına karar verilen 2018 TDÖP'te de metin türleri; bilgilendirici, hikâye edici ve şiir olarak gruplandırılmış, şarkı / türkü ise şiir türünün içinde değerlendirilmiştir.

Teknolojinin bir gereği olarak eğitim-öğretim ortamlarını çoklu ortam hâline dönüştüren müzik destekli öğretim yönteminin, işitme ve sesleri algılama temeline dayanan Türkçe dersi ile müzik dersinin ortak ve etkili bir teknikle öğrenme-öğretme ortamında metin, ses, video ve müzik gibi dijital (elektronik, bilgisayar, internet...) medya türlerinin kullanılması fikrinden hareketle işitsel / görsel öğretim materyali olarak eğitici-eğlendirici-kültürel niteliklere, Türkçe dersi temalarına, öğrenci beklentilerine, seviyelerine göre sunduğu çeşitlilikle Barış Manço şarkıları, Türk dili ve kültürünün öğretimi ve öğreniminde barındırdıkları dil ve kültürel çeşitlilik ve öğreticilikle doğal dilin bütün incelik ve anlamsal

zenginliğini sunan kültür aktarımı ve Türkçe öğretiminde işitsel / görsel bir öğretim materyali olarak kullanılabilir özelliklere sahiptir.

Barış Manço'nun kişiliği ve eserleriyle Türk diline ve kültürüne yaptığı hizmetlerin ana çizgisi, 1998 yılında Baki Günay ile yaptığı röportajda belirtilmektedir.

“...Dünyanın en iyi anlatım dilinin de ana dilim olduğuna inanıyorum. Türkçenin çok muazzam bir esnekliği olduğunu düşünüyorum. İki buçuk yaşındaki çocuğun anlayabileceği şekilde de anlatabiliyorum şarkılarımı, Kırk yıl kafasını çalıştırsa da bu adam ne demek istiyor diye zorlanacak şekilde de anlatabiliyorum; yani Arkadaşım Eşek ile Dört Kapı şarkısı arasında akıl almaz bir uçurum var. Şarkılarımda “Hay Allah şöyle dese miydim?” diye hayıflandığımı hatırlamıyorum. Parçalarımda Türk’ün tarihinde nefes aldığı her coğrafyada bir parça bulabilirsiniz. Bu benim genlerimde var. Elli beş yıllık yaşamımın büyük bir bölümünü yabancı ülkelerde konuşarak ve yaşayarak geçirdim. Ona rağmen hâlâ kendi dilimden, kendi dinimden ve halkımdan kopamadım. Diğer insanlar on beş günlük tura gidince hemen Türkçeleri bozuluyor, aksanları değişiyor. Gittikleri ülkenin dili ile konuşuyorlar. Ben bu dilimi otuz beş yıldır bozamadım... ; Ben, benim ve benim olanı anlatacağım. Bunun için de kendimle, kendi kültürümle ilgili şeyler söyleyeceğim çünkü ben İngiliz değilim, Alman değilim, Fransız değilim. Tabii bir şeyler anlatırken, karşıdaki insanlara da faydalı olacak bir şeylerin anlatılması gerektiğine inanıyorum.”

“Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço” başlıklı makalesinde Günay (1992), Türk milletinin özünü, değerlerini aktaran ozan-baskı edebiyat geleneğinin çağdaş bir izdüşümü olduğunu belirttiği Barış Manço’yu atasözü, deyim ve halk deyişlerini kullanarak Türk kültür hayatından beslenerek oluşturduğu eserleriyle özüne sadık kalan, çağın ihtiyaç, talep ve estetiğine uygun yeni bir oluşumu temsil eden bir kişilik olarak değerlendirmiştir.

Kişi, yer, hayvan, bitki-meyve-sebze, yemek, eşya ve akrabalık isimleri gibi kavram adlarının, deyim-atasözü-kalıplaşmış dil ifadelerinin ve alfabenin öğretiminde; değerler eğitiminde, Türk büyüklelerinin tanıtımında; halk hikâyeleri ve halk hekimliğinin aktarılmasında ve daha pek çok alanda Türk dili ve kültürünün aktarımı-öğretimi ve korunmasında Barış Manço şarkıları zengin bir çeşitlilik sunmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmada, nitel ve nicel araştırma tekniklerinin birlikte kullanıldığı karma yöntem desenlerinden olan keşfedici desen ile yarı deneysel desen kullanılmıştır. İki basamağa ayrılan çalışmanın birinci basamağında Barış Manço şarkılarının 7. sınıf Türkçe dersi millî kültür temasında kullanılabilirliğini ve 7. sınıf Türkçe dersinin ilgili kazanımlarının öğretilebilirlik düzeyini belirlemek için nitel araştırma tekniklerinden literatür tarama yöntemi kullanılmış, konu ile ilgili araştırmalara, verilere ulaşılmıştır. 2015-2017-2018 TDÖP’te belirlenmiş 7. sınıf Türkçe dersi kazanımları, millî kültür temasına ve öğrenci

seviyelerine göre ilişkilendirilen Barış Manço şarkıları, bilgi açısından zengin durumların seçilip derinlemesine araştırma yapılmasına imkân sağlayan amaç örneklemeyle (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010: 89) barındırdıkları dil ve kültürel öğelere göre uzman görüşü alınarak tespit edilen şarkıların Türkçe Dersi Öğretim Programlarında belirtilen dinleme / izleme, konuşma, okuma ve yazma kazanımları dikkate alınarak etkinlik temelli uygulama modelleri hazırlanmıştır. Öğrenme yaşantısından önce deney ve kontrol grubuna yapılacak olan başarı testleriyle (ön test) deney ve kontrol grubunun başarı düzeylerinin eşit olup olmadığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın ikinci basamağında ise Barış Manço şarkılarının 7. sınıf Türkçe dersinde uygulanabilirliğini göstermek için öğrencilerin dersteki akademik başarılarını saptamak amacıyla, deney grubu ile geleneksel öğretim programının uygulandığı kontrol grubu arasında başarı açısından nasıl bir farklılığın olduğunu ortaya koyan tekrarlı ölçümlere dayalı nicel araştırma tekniklerinden ön ve son test kontrol gruplu deney yöntemi kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Teknolojik ihtiyaçları karşılayabilecek öğrenme ortamı, okul yönetimi ve öğretmenlerin çalışmayla ilgili tutumları da göz önünde bulundurularak araştırmanın çalışma grubu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Erzurum ili Aziziye ilçesindeki bir ortaokul uygulama okulu olarak belirlenmiştir. Araştırma desenine göre deneklerin deney ve kontrol gruplarını belirlemek için on şubeden oluşan 7. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin 6. sınıf yılsonu ortalamaları karşılaştırılmış ve birbirine en yakın not ortalamasına sahip 7/A ve 7/E sınıfı çalışma grubu olarak seçilmiş, yansız atama ile bu gruplardan 7/A sınıfı deney, 7/E sınıfı ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Çalışma grubunu oluşturan 51 öğrenciden 25'i deney, 26 öğrenci kontrol grubunda yer almaktadır. Grupların eşleştirilmesinde her iki grubun 6 ve 7. sınıfta Türkçe derslerine giren Türkçe öğretmenin görüşlerinden, uygulama öncesi gerçekleştirilen başarı testlerinden faydalanılmıştır. Başarı açısından 7/A ve 7/E sınıflarının aralarında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirten öğretmen görüşleri, test sonuçları grupların altıncı sınıf yılsonu not ortalamalarına göre yapılan eşleştirmeyi doğrulamaktadır.

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı 6. sınıf yılsonu not ortalamalarına ilişkin karşılaştırma Tablo 2.1'de verilmiştir.

*Tablo 2.1
Deney ve Kontrol Gruplarının Altıncı Sınıf Yılsonu Not Ortalamalarının
Karşılaştırılması*

Grup N X S Sd t P	
Deney Grubu 25 79,9 2,45 0,87 0,079	47
Kontrol Grubu 26 82,12 2,44	

1. Tablodaki sonuçlar incelendiğinde, 2015–2016 öğretim yılına ait 6. sınıf 7/A sınıfının yılsonu ortalaması 7/A=79,96; 7/E sınıfının ise altıncı sınıf yılsonu ortalaması 7/E= 82,12'dir. Bu sonuca göre; her iki grubun aritmetik ortalamaları arasında yapılan bağımsız gruplar t-testi ($t(47)= 0,879$; $p>,05$) sonucuna göre deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin altıncı sınıf yılsonu not ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Araştırmaya katılan deney ve kontrol grubuna ait öğrencilerin cinsiyetleri, müzik zevkleri, dinleme/izleme alışkanlıkları hakkında görüş ve eğilimlerini tespit etmek için geliştirilen Kişisel Bilgi Formu (KBF) ile elde edilen kişisel bilgiler, frekans ve yüzde değerleriyle aşağıdaki tablolarla verilmiştir.

Tablo 2.2
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Kız	14	56,0	14	53,8
Erkek	11	44,0	12	46,2
Toplam	25	100,0	26	100,0

2.Tabloya göre deney grubundaki öğrencilerin % 56'sı kız, % 44'ü erkek; kontrol grubundaki öğrencilerin ise % 53,8'i kız, % 46'sının da erkek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş seviyelerine ilişkin bilgiler Tablo 2.3' te verilmiştir.

Tablo 2.3
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşlarına İlişkin Bilgiler

Yaş	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
12	1	4,0	1	3,8
13	19	76,0	22	84,6
14	5	20,0	3	11,5
Toplam	25	100,0	26	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş seviyelerine ilişkin olarak her iki grupta da 13 yaşında olan öğrencilerin yaş ortalamasının diğer yaş seviyelerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu ve deney grubunda 5 öğrencinin kontrol grubunda ise 3 öğrencinin 14 yaşında olduğu görülmüştür. Deney ve kontrol grubunda 12 yaşında bir öğrenci bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dinleyip dinlemediklerine yönelik bilgiler Tablo 2. 4'te verilmiştir.

Tablo 2.4
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Müzik Dinleme Durumlarına İlişkin Bilgiler

Yaş	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Evet	25	100	26	100
Hayır	-	-	-	-
Toplam	25	100,0	26	100,0

4. Tabloya göre deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin tamamı müzik dinlediklerini belirtmiştir. Her iki grupta da müzik dinlemeyen hiç kimsenin olmaması araştırma için olumlu bir durum oluşturmaktadır.

Müzik dinlediklerini belirten 51 öğrenciye, “Genelde hangi tarz müzik dinlersiniz?” sorusu yöneltilerek dinledikleri müzik türlerine ilişkin bilgilere ulaşılmak istenilmiş, bu soruyu yanıtlamadan önce öğrencilere müzik türleri hakkında bilgi verilmiştir. Öğrencilerin dinledikleri müzik türlerine ilişkin bilgiler Tablo 2.5’te verilmiştir.

Tablo 2.5
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Dinledikleri Müzik Türlerine İlişkin Bilgiler

Müzik Dinleme Gerekçeleri	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Metal	-	-	-	-
Rock	7	28,0	-	-
Pop (Türkçe, yabancı sözlü)	12	48,0	12	46,2
Klasik müzik	-	-	3	11,5
Türk halk müziği	6	24,0	8	38,0
Türk sanat müziği	-	-	-	-
HipHop	-	-	3	11,5
Dinî müzik	-	-	-	-
Toplam	25	100	26	100

5. Tabloya göre her iki grupta da öğrenciler metal, Türk Sanat müziği ve dinî müzik dinlemeyi tercih etmediklerini buna karşılık her iki grubun öğrencileri müzik türleri içerisinde en çok pop müzik dinlemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Türk halk müziği iki grup tarafından da en çok dinlenen ikinci müzik türüdür. Deney grubundaki öğrencilerinin % 28’i rock müzik, % 24’ü Türk halk müziği dinlediklerini belirtmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin % 38’inin Türk halk müziği, % 11,5’inin klasik ve hip hop türüne ait müzik dinledikleri belirtilmiştir. Tablodaki verilere göre kontrol grubunun diğer gruba nazaran müzik türleri konusunda daha geniş bir ilgi alanına sahip olduğu yorumuna ulaşılabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dinleme gerekçelerine ilişkin olarak öğrencilere dört seçenek sunulmuş, sunulan gerekçelerden bağımsız olabilecek durumlar için de seçeneklere “diğer...” ifadesi konmuştur. Bu konuyla ilgili bilgiler Tablo 2.6’da verilmiştir.

Tablo 2.6
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Müzik Dinleme Gerekçelerine İlişkin Bilgiler

Müzik Dinleme Gerekçeleri	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Keyif almak	18	72,0	11	42,3
Rahatlamak	4	16,0	15	57,7
Konsantrasyon sağlamak	-	-	-	-
Sanatsal doyum sağlamak	2	8,0	-	-
Diğer.....	1	4,0	-	-
Toplam	25	100	26	100

6. Tabloya göre her iki grubun öğrencileri tarafından müzik dinleme gerekçesi olarak “konsantrasyon sağlamak” seçeneğinin tercih edilmediği görülmüştür. Deney grubu öğrencilerinin müzik dinleme nedenleri arasında da % 72,8 keyif almak için, % 16’sı rahatlamak için, % 8’i sanatsal doyum sağlamak için, “diğer...” seçeneğini cevaplayan bir

öğrenci de büyüyünce şarkıcı olmak istediğini ve müziği sevdiği için dinlediğini belirtmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin % 42,3'ü müzikten keyif aldığını, % 57,7'si ise rahatlamak için müzik dinlediklerini belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin gün içerisinde ne zaman müzik dinlediklerine ilişkin bilgilere ulaşmak istenmiş ve üç farklı müzik dinleme anları seçenek olarak verilmiş, ayrıca bu müzik dinleme zamanlarının haricinde “diğer” seçeneği ile de öğrencilerin farklı bir zamanda müzik dinleyip dinlemedikleri sorulmuştur. Müzik dinleme zamanlarının gösterildiği Tablo 2.7’de aşağıda verilmiştir.

Tablo 2.7

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Gün İçerisinde Ne Zaman Müzik Dinlediklerine İlişkin Bilgiler

Müzik Dinleme Zamanları	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Çalışırken (ders)	5	20,0	4	15,4
Şehir içi ve dışı yolculuk sırasında	4	16,0	1	3,8
Evde boş zamanlarda dinlenirken	14	56,0	20	76,9
Diğer	2	8,0	1	3,8
Toplam	25	100	26	100

7. Tabloya göre deney grubu öğrencilerinin % 56’sı, kontrol grubu öğrencilerinin ise % 76,9’u evde boş zamanlarında dinlenirken müzik dinlediklerini belirtmiştir. Tabloya göre ders çalışırken müzik dinleyen öğrenci oranı % 4,6’dır ve bu oranın iki grup arasında anlamlı bir farka neden olmayacağı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin dinledikleri müzikte sözün mü yoksa melodinin mi daha çok dikkat çektiğine ilişkin verdikleri bilgiler Tablo 2.8’de verilmiştir.

Tablo 2.8

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Dinledikleri Müzikte Dikkatlerini Çeken Unsurlara İlişkin Bilgiler

Müzik Dinleme Gerekçeleri	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Söz	17	68,0	11	42,3
Melodi	8	32,0	15	57,7
Toplam	25	100	26	100

Dinlediğiniz müzikte dikkatinizi çeken ilk unsur söz mü yoksa melodi mi sorusu sorulmuş, her iki grubun verdikleri cevap arasındaki fark, % 25,7’lik bir orana denk gelmektedir. Bu oran, iki grupta da müzikte dikkat çeken unsurlara verilen yanıtın eşit seviyede olduğunu göstermektedir. Kontrol grubunda 11 kişi müzikte dikkat çeken ilk unsurun söz olduğunu, 15 kişi ise ilk dikkat çeken unsurun melodi olduğunu belirtmiş, deney grubunda ise 17 kişi söz, 8 kişi de melodi cevabını vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Barış Manço şarkılarını bilip bilmediklerine ilişkin bilgiler Tablo 2.9’da verilmiştir.

Tablo 2. 9
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Barış Manço Şarkılarını Bilip Bilmediklerine İlişkin Bilgiler

Barış Manço Şarkısı Bilme Durumu	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Evet	22	88,0	24	92,3
Hayır	3	12,0	2	7,7
Toplam	25	100	26	100

9. Tabloya göre araştırmaya katılan öğrencilerden her iki grupta da Barış Manço şarkısı bilen öğrencilerin oranı ile bilmeyen öğrencilerin oranı arasındaki fark 4. 3'tür. Her iki grupta da Barış Manço şarkılarını bilip bilmeme oranı eşittir. Öğrencilerin pek çoğu Barış Manço'nun şarkılarını bildiklerini belirtmiştir. En çok hangi Barış Manço şarkısının bulunduğu tespit etmek için "Barış Manço'nun bildiğiniz bir şarkısı var mı? Varsa bu şarkının adını yazınız" sorusu sorulmuştur. Bu sorunun yanıtı Tablo 2.10'da verilmiştir.

Tablo 2.10
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bildikleri Barış Manço Şarkılarına İlişkin Bilgiler

Müzik Dinleme Gerekeçleri	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	f	%	f	%
Arkadaşım Eşek	19	76,0	22	84,6
Sarı Çizmeli Mehmet Ağa	1	4,0	2	7,7
Can Bedenden Çıkmayınca	1	4,0	-	-
Domates Biber Patlıcan	1	4,0	-	-
Toplam	22	88,0	24	92,3

10. Tabloya göre her iki grupta da en çok bilinen Barış Manço Şarkısı "Arkadaşım Eşek" adlı şarkıdır. Kontrol grubu öğrencilerinden bu şarkı dışında iki kişi "Sarı Çizmeli Mehmet Ağa" adlı şarkıyı da bildiklerini, bunun haricinde Barış Manço'nun diğer şarkılarını bilmediklerini belirtmiştir. "Sarı Çizmeli Mehmet Ağa" adlı şarkı "Arkadaşım Eşek" şarkısından sonra en çok bilinen ikinci Barış Manço şarkısıdır.

2. 3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretim materyallerinin hazırlanmasında Doküman İnceleme Tekniği Verileri, öğrencilere ait bilgileri tespit etmek amacıyla düzenlenen Kişisel Bilgi Formu, Millî Kültür Teması Dinlediğini / İzlediğini Anlama / Anlatma Başarı Testleri kullanılmıştır.

2.3.1. Doküman İnceleme Tekniği Verileri (DİTV)

Araştırmanın birinci safhasında doküman incelemesi tekniği kullanılarak Türkçe Öğretim Programları, farklı yayınevlerine ait Türkçe ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarındaki metinler, kazanımlar, etkinlikler, temalar ve Barış Manço şarkıları incelenmiştir.

7. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarında belirlenmiş millî kültür teması niteliklerine ve öğrenci seviyelerine göre ilişkilendirilen Barış Manço şarkıları, bilgi açısından zengin durumların seçilip derinlemesine araştırma yapılmasına imkân sağlayan

amaç örneklemeyle (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010: 89) içerik analizine göre tespit edilmiştir.

Türk dili ve kültürünün aktarımı, korunması ve öğretiminde zengin bir çeşitlilik sunan Barış Manço'nun şarkılarındaki dile ve kültüre ait öğeler, millî kültür temasıyla ilişkilendirilmiş, konu içeriklerine göre sınıflandırılmış, şarkı havuzu oluşturulmuştur. Seçilen bu şarkılar alt tema adı altında aşağıda Tablo 2.11' de verilmiştir.

Tablo 2.11
Millî Kültür Teması İçeriğine Göre Tespit Edilen Barış Manço Şarkıları

Alt Tema Adı	Şarkı Adı
Türk Büyükleri	<i>Anahtar, Hey Koca Topçu, Olmaya Devlet Cihanda</i>
Halk Hekimliği	<i>Gibi Gibi, Nane Limon Kabuğu, Sözüm Meclisten Dışarı</i>
Halk Hikâyeleri	<i>Adem Oğlu Kızgın Fırın Havva Kızı Mercimek, Gel, Halil İbrahim Sofrası</i>
Aile Büyükleri	<i>Süper Babaanne, Gülpembe</i>
Türk Müziği	<i>Sakız Hanım Mahur Bey</i>
Türk Mutfağı	<i>Acıh da Bağa Ver, Süleyman, Sözüm Meclisten Dışarı, Adem Oğlu Kızgın Fırın Havva Kızı Mercimek, Halil İbrahim Sofrası</i>
Atasözü, Deyim, Kalıplaşmış Söz İfadeleri	<i>Kazma, Ali Yazar Veli Bozar, Abbas Yolcu, Delikanlı Gibi, Düriye, Kezban, Bal Sultan, Ne Köy Olur Benden, Ne Kasaba, Aman Yavaş Aheste, İşte Hendek İşte Deve, Ayı, Ahmet Bey'in Ceketini, En Büyük Mehmet Bizim Mehmet, Hemşehrim Memleket Nire, Müsadenizle Çocuklar, Dural Dedenin Düdüğü</i>

Seçilen bu eserler mesleki kıdemi beş ile yirmi beş yılları arasında değişen Türkçe öğretmenlerinin görüşüne sunulmuştur. Eserleri değerlendiren uzmanlar, “*Kazma, Süper Babaanne, Sakız Hanım Mahur Bey, Nane Limon Kabuğu*” adlı şarkıların Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve ilkelerine, millî kültür tema içeriğine, şarkı sözlerinin açık anlaşılır, genel ahlaka ve öğrenci seviyesine uygun olduğuna ve şarkıların bilişsel, sanatsal, ahlaki ve düşünsel açıdan öğrencilere katkısının olabileceğini *Süper Babaanne, Gülpembe, Sakız Hanım Mahur Bey* adlı şarkıların öyküleyici, *Kazma ile Nane Limon Kabuğu* adlı şarkıların da bilgilendirici metin olarak ayrıştırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Etkinlik temelli örnek uygulama modelleri hazırlanan bu şarkılardan sadece iki şarkının öğrenme yaşantısı gerçekleştirilmiştir.

2.3.2. Kişisel Bilgi Formu (KBF)

Araştırma hipotezlerin sınanmasında belirleyici rol oynayacağı düşünülen araştırmacı tarafından Kişisel Bilgi Formu geliştirilmiştir. KBF ile araştırma kapsamındaki öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları, müzik dinleme durumları, müzik zevkleri ve Barış Manço şarkılarını bilip bilmeme durumları hakkında bilgi edinilmiştir.

2.3.3. Millî Kültür Teması Dinlediğini / İzleme Anlama / Anlatma Başarı Testleri

Bütün dil becerilerini kapsayan bütüncül bir anlayış gözetilerek etkinlik temelli başarı testleri hazırlanmıştır.

Araştırmaya katılan deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin dinleme / izleme-anlama / anlatma yeterliğini ölçer nitelikte ilgili kazanımlara ulaşip ulaşamadıklarını

belirlemek amacıyla, örnek model oluşturan ve ikisi bilgilendirici, ikisi öyküleyici dört şarkının etkinlik temelli uygulaması yapılmış, uygulama bittikten sonra biri öyküleyici, diğeri bilgilendirici iki şarkının içeriğine ve etkinliklerine uygun uzman görüşleri alınarak hazırlanan genel olarak Dinlediğini / İzleme Anlama / Anlatma Başarı Testleri diye adlandırılan *Süper Babaanne* adlı şarkıya yönelik, Öyküleyici Metin Başarı Testi (ÖMBT), *Nane Limon Kabuğu* adlı şarkıya göre de “*Bilgilendirici Metin / Şarkı Başarı Testi*” (BMBT) uygulama öncesinde ve sonrasında test edilmiştir.

7. sınıf Türkçe dersi millî kültür temasının öğretiminde müzik destekli öğretimle öğretim materyali olarak Barış Manço şarkılarının kullanılmasının öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin incelendiği bu çalışmada, 7. sınıf Türkçe dersi millî kültür temasının öğretiminde müzik destekli öğretim yöntemiyle materyal olarak Barış Manço şarkılarının dinletilip / izletilerek kullanıldığı deney grubu ile geleneksel öğretim yöntemine göre Barış Manço şarkılarının kullanıldığı kontrol grubunun uygulama öncesi ve sonrası “Öyküleyici Metin Başarı Testi” ile Bilgilendirici Metin Başarı Testi” puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır? sorusuna cevap aranmıştır.

Başarı testleri geliştirilirken kapalı ve açık uçlu, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli, işaretlemeli farklı soru türlerinden oluşan 15 soru hazırlanmış, hazırlanan soruların kapsam geçerliği ile ilgili olarak soru kökleri, anlaşılabilirlik ve ölçülmek istenilen tema içeriğine ve belirlenen kazanımlara uygun sorulardan oluşup oluşmadığını belirlemek için uzman görüşlerine başvurulmuş, altı alan uzmanının geribildirimleri sonucuna göre testlerden üç soru çıkarılmış ve bazı soruların da madde köklerinde düzenlemeler yapılmıştır.

Farklı türde maddelerden oluşan soruların değerlendirilmesinde de farklı yöntemler kullanılmıştır. Soruların her biri toplamda 8 puan değerinde olup içinde birden fazla unsur bulunan bazı maddeler ise kendi içinde alt puanlara ayrılmıştır. İşaretleme ve boşluk doldurma maddelerinde her doğru işaretleme ve doğru cevaba puan verilmiş, yanlış işaretlenen / cevaplanan ya da boş bırakılan alana puan verilmemiştir. Her iki başarı testinde yazma etkinliğinden oluşan madde ise 12 puan değerindedir. Testten alınan en yüksek puan 100’dür.

Erzurum ili Yakutiye ilçesinde bulunan iki farklı ortaokulda öğrenim gören 90 7. sınıf öğrenciyle pilot uygulaması yapılan başarı testlerindeki her bir madde için bağımsız örneklemelerde t-testi analizi yapılmış, ÖMBT ve BMBT sorularının alt ve üst grupları anlamlı düzeyde ayırt edebildikleri görülmüştür. başarı testlerinin madde-toplam puan korelasyon değerlerinin 0.30 ve 0.30’dan daha yüksek olduğu ve bu durumda testlerin araştırma sürecinde kontrol ve deney gruplarına ön test ve son test olarak kullanılabilceği sonucuna ulaşılmıştır. Başarı testlerinin güvenilirliğinin hesaplanmasında Cronbach alpha katsayısına bakılmış, BMBT’nin Cronbach alpha katsayısı 0,77; ÖMBT’nin ise 0,87 olarak tespit edilmiştir. Cronbach alpha katsayılarına göre her iki başarı testinin güvenilirliği yüksek derecededir.

Araştırma süresince deney ve kontrol gruplarında yapılacak uygulamalar araştırmacı tarafından yürütülmüş, ders öğretmeni de gözlemci olarak katılmış, araştırmanın uygulaması; dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası olmak üzere üç ana başlığa göre sıralanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Betimsel analiz tekniği ile anlam çıkartıcı istatistik yöntemi kullanıldığı araştırmada veri toplama aracı olarak uygulama boyutunda öğretim materyallerinin hazırlanmasında Doküman İnceleme Tekniği Verileri (DİTV), öğrencilere ait bilgileri tespit etmek amacıyla düzenlenen Kişisel Bilgi Formu (KBF), uygulama öncesi ve sonrası Millî Kültür Teması Dinlediğini / İzlediğini Anlama / Anlatma Başarı Testleri kullanılmıştır.

Deney ve kontrol grubuna ait öğrencilerin cinsiyetleri, müzik zevkleri ve müzik dinleme alışkanlıkları hakkında görüş ve eğilimlerini tespit etmek için geliştirilen Kişisel Bilgi Formu'ndaki veriler, frekans (f) ve yüzde (%) değerleri verilerek yorumlanmıştır.

İki bağımsız grup olan deney ve kontrol gruplarının başarı, yeterlik, tutum ve yeterlik testlerinden elde ettikleri veriler, normal dağılım şartı sağlandığında parametrik analiz tekniklerinden Bağımsız T Testi (*Independent Samples T Testi*), sağlanmadığı durumlarda nonparametrik analiz tekniklerinden Mann Whitney U testi ile; iki bağımlı grup arasındaki ön test–son test kıyaslamalarında normal dağılım şartı sağlandığı durumda parametrik analiz tekniği olan Bağımlı T Testi (*Paired Samples T Testi*), sağlanmadığı durumda ise nonparametrik analiz tekniklerinden Wilcoxon Testi kullanılmış, elde edilen veriler SPSS paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir.

3. Bulgular

7. sınıf Türkçe dersi millî kültür temasının öğretiminde müzik destekli öğretim yöntemiyle Barış Manço şarkılarının kullanıldığı deney grubu ile geleneksel öğretim yöntemine göre Barış Manço şarkılarının kullanıldığı kontrol grubunun uygulama öncesi denklik durumlarını, hazır bulunurluk seviyelerini; uygulama sonrası temel dil becerilerinin kazandırılma durumlarını belirlemek için öyküleyici ve bilgilendirici metin / şarkı başarı testleri kullanılmıştır.

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin başarı testleri ön test ve son test puanlarının normal dağılım değerleri ile ilgili elde edilen sonuçlara göre iki bağımlı grup arasındaki ön test-son test kıyaslamalarında normal dağılım şartı sağlandığı için Bağımlı T Testi ile veriler analiz edilmiş, deney ve kontrol grubunun ÖMBT ön test puanları arasındaki kıyaslamalarda normal dağılım şartı sağlanmadığı için Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

3.1. Müzik Destekli Öğretim Yöntemiyle Barış Manço Şarkılarının Kullanıldığı Deney Grubu ile Geleneksel Öğretim Yöntemine Göre Barış Manço Şarkılarının Kullanıldığı Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrası “Öyküleyici Metin Başarı Testi” Puanlarına İlişkin Bulgular

Millî kültür temasının öğretiminde Barış Manço şarkılarının dinletilip / izletilerek kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası “Öyküleyici Metin / Şarkı Başarı Testi” (ÖMBT) puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1
Deney Grubunun ÖMBT Ön Test ve Son Test Puanlarını Karşılaştıran Bağımlı Grup t Testi Sonuçları

Test	N	X	S	Sd	t	P
Ön test	25	73,00	6,65	24	-10,837	,000
Son test	25	85,68	5,80			

Deney grubunun ÖMBT ön test ve son test bağımlı grup t testi analiz sonuçlarına göre, son test puan ortalamasının (85,68) ön test puan ortalamasından (73,00) yüksek olduğu, %95 güven aralığında p anlamlılık değerinin (t (24)= -10,837; P<0,05). 0.05'in altında (p=0,001) olduğu görülmüştür. Ön test ve son test puan ortalamalarına göre farkın son test lehine çıktığı deney ile yapılan işlemin öğrencilerin başarılarını artırdığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Millî kültür temasının öğretiminde mevcut öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası “Öyküleyici Metin / Şarkı Başarı Testi” (ÖMBT) puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2
Kontrol Grubunun ÖMBT Ön Test ve Son Test Puanlarını Karşılaştıran Bağımlı Grup t Testi Sonuçları

Test	N	X	S	Sd	T	P
Ön test	26	74,42	8,29	25	-2,833	,009
Son test	26	78,00	8,04			

Kontrol grubunun ÖMBT ön test ve son test bağımlı grup t-testi analiz sonuçlarına göre, son test puan ortalaması (78,00) ön test puan ortalaması (74,42) olup kontrol grubu öğrencilerinin başarı testi ön test ve son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır (t (25)= -2,833; P<0,05).

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ÖMBT puanları arasında uygulama öncesinde anlamlı bir farkın olup olmadığının anlaşılması için normal dağılım göstermeyen verilerin analizinde ikili karşılaştırmalarla kullanılan Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ÖMBT puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.3 'te verilmiştir.

Tablo 3.3
Deney Grubu ile Kontrol Grubu ÖMBT Ön Test Puanlarını Karşılaştıran Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ön test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
DG	25	25,74	643,50	-123	,902
KG	26	26,25	682,50		
Toplam	51				

Mann Whitney U Testine göre uygulama öncesi deney grubu öğrencilerinin başarı puanları sıra ortalamasının 25,74; kontrol grubu öğrencilerin ise 26,25 puan olduğu, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama öncesi ÖMBT ön test başarı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır (U=-125; P>0,05). Elde

edilen bulgulara göre deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama öncesi yapılan ÖMBT başarı puanları açısından birbirleriyle denk oldukları söylenebilir.

Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin uygulama sonrası “Öyküleyici Metin / Şarkı Başarı Testi” (ÖMBT) puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.4’te verilmiştir.

Tablo 3.4
Deney Grubu ile Kontrol Grubu ÖMBT Son Test Puanlarını Karşılaştıran Bağımsız t Testi Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	T	P
DG	25	85,68	5,80	45,5	3,923	,000
KG	26	78,00	8,04			

Deney ve kontrol grubunun ÖMBT son test bağımsız grup t testi analiz sonuçlarına göre, deney grubunun son test puan ortalamasının (85,68); kontrol grubunun son test puan ortalamasının ise (78,00) olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol gruplarının son test değerleri arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t(45,5) = 3,923$; ($P=0,001$); $P<0,05$). Öyküleyici metne / şarkıya yönelik son test puan ortalamalarına göre farkın deney grubu lehine anlamlı çıktığı deney ile yapılan işlemin öğrencilerin başarılarını artırdığı sonucuna ulaşılmaktadır.

3.2. Müzik Destekli Öğretim Yöntemiyle Barış Manço Şarkılarının Kullanıldığı Deney Grubu ile geleneksel Öğretim Yöntemine Göre Barış Manço Şarkılarının Kullanıldığı Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrası “Bilgilendirici Metin Başarı Testi” Puanlarına İlişkin Bulgular

Millî kültür temasının öğretiminde Barış Manço şarkılarının dinletilip / izletilerek kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası “Bilgilendirici Metin / Şarkı Başarı Testi” (BMBT) puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.5’te verilmiştir.

Tablo 3.5
Deney Grubunun BMBT Ön Test ve Son Test Puanlarını Karşılaştıran Bağımlı Grup t testi Sonuçları

Test	N	X	S	Sd	t	P
Ön test	25	69,56	7,94	24	-9,181	,000
Son test	25	80,52	5,13			

Deney grubunun BMBT ön test ve son test bağımlı grup t testi analiz sonuçlarına göre, son test puan ortalamasının (80,52) ön test puan ortalamasından (69,56) yüksek olduğu görülmektedir ($t(24) = -9,181$; ($p=0,001$); $P<0,05$). Bu bulguya göre müzik destekli öğretim yöntemiyle şarkıların dinletilip / izletildiği deney grubunda bilgilendirici metne / şarkıya yönelik olarak son test başarı puanının anlamlı olduğu deney ile yapılan işlemin öğrencilerin başarılarını artırdığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Millî kültür temasının öğretiminde mevcut öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve sonrası BMBT puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.6’da verilmiştir.

Tablo 3.6

Kontrol Grubunun BMBT Ön Test ve Son Test Puanlarını Karşılaştıran Bağımlı Grup t Testi Sonuçları

Test	N	X	S	Sd	t	P
Ön test	26	65,88	10,62	25	-1,876	,072
Son test	26	69,35	7,62			

BMBT ön test ve son test bağımlı grup t testi analiz sonuçlarına göre, kontrol grubunun son test puan ortalaması (69,35), ön test puan ortalaması (65,88)'dir. Ön test ve son test puan ortalamalarına göre kontrol grubu öğrencilerinin BMBT ön test ve son test puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t(25) = -1,876$; $P > 0,05$).

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin BMBT puanları arasında uygulama öncesinde anlamlı bir farkın olup olmadığının anlaşılması için normal dağılım gösteren verilerin analizinde ikili karşılaştırmalarla kullanılan Bağımsız T Testi kullanılmıştır. Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi BMBT puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.7'de verilmiştir.

Tablo 3.7

Deney Grubu ile Kontrol Grubu BMBT Ön Test Puanlarını Karşılaştıran Bağımsız t Testi Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	t	P
DG	25	65,88	10,62	46,2	1,403	,167
KG	26	69,35	7,62			

Deney ve kontrol grubunun BMBT ön test bağımsız grup t testi analiz sonuçlarına göre, deney grubunun ön test puan ortalamasının (65,88); kontrol grubunun ön test puan ortalamasının (69,35) olduğu ve gruplar arasında ortalama puanları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t(46,2) = 1,403$; $P > 0,05$). Bu sonuca göre uygulama öncesi deney ve kontrol grubunun BMBT ortalamalarının denk olduğu söylenebilir.

Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin uygulama sonrası BMBT puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.8'de verilmiştir.

Tablo 3.8

Deney Grubu ile Kontrol Grubu BMBT Son Test Puanlarını Karşılaştıran Mann Whitney U Testi Sonuçları

Son test	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
DG	25	36,64	916,00	5,088	,000
KG	26	15,77	410,00		
Toplam	51				

Mann Whitney U Testine göre uygulama sonrası deney grubu öğrencilerinin başarı puanları sıra ortalamasının 36,64; kontrol grubu öğrencilerin ise 15,77 olduğu, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama sonrası BMBT başarı ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($U = 5,088$; $(p = 0,001)$; $P < 0,05$). Elde edilen bulgulara göre deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama sonrası

yapılan BMBT başarı puanları açısından müzik destekli öğretimin yapıldığı deney grubunda başarının yüksek olduğu söylenebilir.

3.3. Müzik Destekli Öğretim Yöntemiyle Barış Manço Şarkılarının Kullanıldığı Deney Grubu ile Mevcut Öğretim Yöntemine Göre Barış Manço Şarkılarının Kullanıldığı Kontrol Grupları Başarı Testleri Toplam Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin ÖMBT Toplam Puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.9’da verilmiştir.

Tablo 3.9.

Deney Grubu ile Kontrol Grubu ÖMBT Toplam Ön Test Puanları ile Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bağımsız t Testi Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	t	P
DG	25	12,68	5,85	48,8	5,288	,000
KG	26	3,57	6,43			

Deney ve kontrol grubunun ÖMBT ön test puanları ile son test puanları arasındaki farka ilişkin bağımsız grup t testi analiz sonuçlarına göre, deney grubunun ön test ile son test puanları arasındaki fark değeri (12,68); kontrol grubunun fark değeri ise (3,57)’dir. ÖMBT fark değerleri bakımından elde edilen bulgulara göre gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmaktadır ($t(48,8)=5,288$; ($P=0,001$): $P<0,05$). Deney grubu öğrencilerinin deneysel işlem öncesi ve sonrası başarı puanları arasındaki fark değeri artmış, yapılan müzik destekli öğretim yönteminin, öğrencilerin dinleme becerisini ve buna bağlı olarak diğer dil becerilerini geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Deney grubu ile kontrol grubu öğrencilerinin BMBT toplam puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3.10’da verilmiştir.

Tablo 3.10

Deney Grubu ile Kontrol Grubu BMBT Toplam Ön Test Puanları ile Son Test Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bağımsız t Testi Sonuçları

Grup	N	X	S	Sd	t	P
DG	25	10,96	5,96	42,5	3,412	,000
KG	26	3,46	9,40			

Tablo 3.10’a göre deney ve kontrol grubunun BMBT ön test puanları ile son test puanları arasındaki farka göre, deney grubunun ön test ile son test puanları arasındaki fark değeri (10,96); kontrol grubunun fark değeri ise (3,46)’dır. Bu sonuca göre gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmaktadır ($t(42,5)=3,412$; ($P=0,001$): $P<0,05$). Deney grubu öğrencilerinin deney öncesi ve sonrası başarı puanları arasındaki fark değeri, kontrol grubunun fark değerine göre artmıştır. Öyküleyici metin başarı testi fark değerinin bilgilendirici metin başarı testi puanları arasındaki farktan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4. Tartışma ve Sonuç

Temel dil becerilerinin tümünün kazanımı ve gelişimini bütüncül bir anlayışla ele alarak 7. sınıf Türkçe dersi millî kültür temasının öğretiminde müzik destekli öğretim yöntemiyle öğretim materyali olarak Barış Manço şarkılarının kullanılmasının öğrenci başarısı üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bu çalışmanın ana dil eğitiminde “*müzik destekli öğretimin bir uzantısı olarak Barış Manço şarkıları ile millî kültürün kazanımı*”nın birlikte değerlendirildiği bir çalışma bulunmamaktadır.

Beynin farklı alanlarını bütüncül bir duyumsama ve algılama ile harekete geçiren işitsel bir sunu olan müziğin / şarkıların görülebilir bir görüntüleme ile de desteklenerek etkin bir eğitim aracı olarak kullanımı üzerine yapılan çalışmalar, şarkıların bir öğretim materyali olarak kullanıldığı müzik destekli öğretim yönteminin motivasyonu artırarak öğrenmeyi kolaylaştırıp eğlenceli, zevkli, kalıcı hâle getirdiği, özellikle de dil becerilerinin kazanımını ve gelişimini, kültür aktarımını etkin kıldığı belirtilmektedir (Neisa, 2008: Shen, 2009: Navvaro, 2009: Modiri, 2010. Murphey, 2010: Millington, 2011).

Müzik destekli öğretim yöntemiyle materyal olarak biri öyküleyici, diğeri bilgilendirici Barış Manço şarkılarının içeriğine ve etkinliklerine uygun temel dil becerilerinin tamamını kapsayan ÖMBT ile BMBT araştırmanın uygulama öncesinde ve sonrasında test edilerek başarı ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır.

Geleneksel öğretim programının yürütüldüğü kontrol grubuna ait uygulama öncesi ve sonrası başarı testleri ortalama puanlarının karşılaştırmalarına ilişkin bulgulara göre ÖMBT ön test ve son test puanları BMBT puanlarından daha yüksek olduğu her iki başarı testinin ön test ile son test puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, müzik destekli öğretimin yapıldığı deney grubuna ait uygulama öncesi ve sonrası ortalama başarı puanlarının karşılaştırmalarına ilişkin bulgulara göre de ÖMBT ön test puanı ile BMBT ön test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmazken her iki başarı testinin ön test ile son test puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak daha anlamlı olduğu görülmektedir. Öyküleyici metne / şarkıya yönelik son test puan ortalamalarına göre her iki grubun da başarılı olduğu ancak farkın deney grubu lehine anlamlı çıktığı deneysel işlemin öğrencilerin başarılarını artırdığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğrencilerin öyküleyici metin türünü dinleme ve anlama düzeylerinin düşünce yazılarını anlama düzeylerine göre daha yüksek olduğunu belirleyen çalışmalar da bu bulguyu desteklemektedir (Diakidoy vd. 2005: Çelebi, 2008: Yıldırım vd. 2010).

Deney grubu ile kontrol grubu ÖMBT ile BMBT toplam ön test puanları ile son test puanları arasındaki farka ilişkin anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t testi sonuçlarına göre ÖMBT ön test puanları ile son test puanları arasındaki deney grubunun fark değeri (12,68), kontrol grubunun fark değeri (3,57); deney grubunun BMBT ön test ile son test puanları arasındaki fark değeri (10,96), kontrol grubunun fark değeri ise (3,46)'dır. Deney grubu öğrencilerinin deney öncesi ve sonrası başarı puanları arasındaki fark değerleri, kontrol grubunun fark değerlerine göre artmış, bununla birlikte öyküleyici metin başarı testi fark değerinin bilgilendirici metin başarı testi puanları arasındaki farktan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Dinleme / izleme, konuşma, okuma, yazma becerileri ve bu becerilerin alt bileşenleri olan dil bilgisi, telaffuz, kelime öğretimi ve fonetik gibi pek çok dil becerilerinin kazanımı ve gelişiminde etkin olan müzik / şarkı; bireyin bilişsel, duygusal, kişisel ve sosyal gelişimine

de önemli katkılar sağlamaktadır (Bygrave,1995: Kolb, 1996: Standley and Hughes, 1997: Paquette and Rieg, 2008: Patel, 2008: Sitomer, 2009).

Paquette ve Rieg (2008), “*Yeni İngilizce Dil Öğrenenlerin Okuma-Yazma Gelişimini Desteklemek İçin Müzik Kullanma*” isimli derleme makalelerinde; müziği günlük eğitime dâhil ettikleri yapılandırılmış ve açık uçlu müzik etkinlikleriyle karşılıklı güven ve saygı ortamı oluşturularak olumlu öğrenme ortamlarının sağlandığı, çocukların akıcı okuma ve yazma, şarkı söyleme gibi dil becerilerinin ve akademik, sosyal, duygusal açıdan geliştiklerini ifade etmişler, ders içinde gramer kurallarının, öğretilmesi hedeflenen kelimelerin, deyimlerin bilindik şarkılar ya da kafiyeli şarkılarla öğretileceğini örneklendirmişlerdir.

Millington (2011) küçük yaştaki öğrencilerin ikinci bir dili öğrenirken dinleme becerilerinin, telaffuzlarının gelişiminde, kelime ve cümle yapılarının öğretiminde öğretim aracı olarak şarkıların etkisini incelediği “*İngilizceyi Genç Öğrencilere Öğretmek için Şarkıları Etkili Olarak Kullanma*” adlı çalışmasının sonucunda kültür aktarımının şarkılarla yapılabileceğini, öğrencilerin keyifle öğrenmeyi gerçekleştirdiklerini belirtmiş ve şarkıların belirli bir temaya veya müfredatın bir bölümüne uyarlanabileceğini örneklendirmiştir. Millington’un bu çalışmasının sonuçları ile araştırmanın sonuçları örtüşmektedir.

Barış Manço’nun dilsel, kültürel ve müzik yeterliği bakımından oldukça zengin içerikli şarkılarının öğretim aracı olarak kullanılabilir olmasına karşın yapılan çalışmaların az ve kapsamlarının oldukça dar olduğu, öğrencilerin Barış Manço’yu yeteri kadar tanımadıkları ve şarkılarını bilmedikleri tespit edilmiştir. “*Adam Olacak Çocuklar*”ın değerli büyüğü Barış Manço’nun tanıtılması adına sanatçının çocuklar için yapmış olduğu eserleri kapsayan bir albüm hazırlanmalı ve tematik bir anlayışa sahip olan Türkçe derslerinde her temaya hitap edecek nitelikte oldukça geniş bir içerik sunan Barış Manço şarkıları sınıflandırılmalı, bu çalışmada kullanılan millî kültür teması dışında diğer temalarda da şarkılar dinleme / izleme metni olarak kullanılabilir.

Kaynaklar

- Aral, Duygu. (2008). *Millî Eğitim Bakanlığının hazırladığı 6. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan değerler üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Baker, Ross. (2011). *Strategic uses of music in the us history classroom*. Doctoral dissertation, The University Of Alabama Tuscaloosa.
- Büyüköztürk, Şener; Çakmak Kılıç, Ebru; Akgün, Öner, Erkan; Karadeniz, Şirin; Demirel, Funda. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bygrave, Patricia. (1995). Development of receptive vocabulary skills through exposure to music. *Bulletin Of The Council For Research In Music Education*, 127, 28-34.
- Center, Yola; Freeman, Louella; Robertson, Gregory, And Outhred, Lynne. (1999). The effect of visual training on the reading and listening comprehension of low listening comprehenders. 2. *Journal Of Research In Reading*, 22(2), 241-256.
- Cihan, Nurdan. (2008). *İlköğretim 6. ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında bulunan şiirler. (inceleme-metin)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

- Çelebi, Hüseyin Murat. (2008). *İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin olay ve düşünce yazılarına göre dinleme becerilerinin değerlendirilmesi (Muğla örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Çiftçi, Musa. (2003). Dil ve edebiyat öğretiminde zaman haritası. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 71-78.
- Çelikkol, Özlem.(2007).*Kelime kazanımında müziğin etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Diakidoy, I. N., Stylianou, P., Karefillidou, C. and Papageorgiou, P. (2005). The relationship between listening and reading comprehension of different types of text at increasing grade levels. *Reading Psychology*, 26(1), 55-80.
- Doğan, Yusuf. (2012). *Dinleme eğitimi* (3. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Doğru, Ahmet. (2008). *6. sınıf Türkçe ders kitaplarında deyimler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Duman, Işıl. (2012). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Millî Kültür Temasına İlişkin Kazanımların Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Gromko, J. E. (2005). The Effect of Music Instruction on Phonemic Awareness in Beginning Readers. *Journal of Research in Music Education*, 53(3), 199-209.
- Günay, Baki.(1998). *Barış Manço Röportajı*. [Online]: <http://www.Barismancomix.com/sayfasından> 18.05.2013 tarihinde alınmıştır.
- Günay, Umay. (1992). *Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço*, Millî Folklor, Cilt: 2, (13). 3.
- Hansen, Dee; Bernstorf, Elaine and Stuber, Gayle. (2004). *The Music And Literacy Connection*. Reston. VA: MENC
- İşeri, Kamil. (2010). *Türkçe ders kitaplarında resimler Türkçe ders kitabı çözümlemeleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karaarslan, Feridun. (2010). *Konuşma ve yazma eğitiminde beyin fırtınası tekniğinin etkililiği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Karabay, Ayşegül. (2005). *Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinin İlköğretim Beşinci Sınıf Türkçe Dersinde Öğrencilerin Dinleme ve Konuşma Becerileri Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karakuş, Neslihan. (2010). *Türkçe öğretiminde kaynak metinlerin temalara uygunluğu yönünden değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Kaya, Emrah. (2015). *Ortaokul (5-8) Türkçe dersi dinleme eğitimi etkinliklerinin öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri açısından incelenmesi: durum çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kaygas, Necla. (2002). *Üniversite son sınıf öğrencilerinin okuma ve dinleme sonucu anladıklarını yazılı anlatma becerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

- Kırkkılıç, Ahmet. (2010). İlköğretim ve lisans programlarındaki değişiklikler sonrasında Türkçe öğretmenliği mesleğinin ve Türkçe eğitimi bölümlerinin durumu. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 477-502.
- Kömür, Şevki; Saraç, Gürsan, Şeker, Hasan.(2005). Teaching English through songs. *Sosyal Bilimler Enstitüsü (İlke)* (15), 120.
- Li, Xiangming, and Brand, Manny. (2009). Effectiveness of music on vocabulary acquisition, language usage, and meaning for mainland chinese esl learners. *Contributions To Music Education*, 36 (1), 73-84.
- Mazı, Ayşegül. (2008). *Hikâyeler yoluyla düşünmenin ilköğretim 5.sınıf Türkçe dersinde okuduğunu ve dinlediğini anlamaya etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Millington, Neil T. (2011). Using songs effectively to teach english to young learners. *Language Education in Asia*, 2(1), 134- 141.
- Modiri, Işıl Güneş. (2010). Okul öncesinde müzik aracılığı ile yabancı dil öğretimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 505-516.
- Murphey, Tim. (2010). *Music and song*. Oxford: Oxford University Press.
- Navvaro, Santiago Palacios. (2009). Pedagogical songs, learn by doing game based activities. *E Learning*, (13), 1-14.
- Neisa, C. Morales. (2008). Using rock music as a teaching-learning tool, profile issues in teachers. *Professional Development*, (9), 163-180.
- Onan, Bilginer. (2005). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe öğretiminde dil yapılarının anlama becerilerini (okuma/dinleme) geliştirmedeki rolü*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Onan, Bilginer. (2010). Beynin bilişsel işlevleri üzerine yapılan araştırmalar ve ana dili eğitimine yansımaları, *TÜBAR-XXVII- Bahar*. 521-561.
- Paquette, Kelli R. and Rieg, Sue A. (2008). Using music to support the literacy development of young english language learners. *Early Childhood Education Journal*. December, 36(3), 227-232.
- Patel, Aniruddh. (1996) *A biological study of the relationship between language and music*. Unpublished doctoral dissertation, Harvard University. Massachusetts.
- Patel, Aniruddh. (2008). *Music, language and the brain*. Oxford. Oxford University Press, 515.
- Robertson, Arthur K. (2008). *Etkili dinleme* (Çev. E. Sabri Yarmalı). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Schellenberg, EG. Hallam, S. (2005). Music listening and cognitive abilities in 10 and 11 year olds: the blur effect. *Annals Of The New York Academy Of Sciences*, 202-209.
- Sitomer, Alan. (2009). *Making the classroom pop: teaching literature and literacy skills through music*. Paper Preseted At The Meeting Of The Annual Convention Of The National Council Of Teachers Of English, Philadelphia, PA
- Slater, Jonathan .(2005). *Using symbols for literacy vs. using symbols for communications*. Guffey, CO: Slater Software.
- Southgate, Darby, and Roscigno, Vincent. (2009). The impact of music on childhood and adolescent achievement. *Social Science Quarterly*, 90(1), 4-21.
- Standley, J., and Hughes, J. (1997). Evaluation of an early intervention music curriculum for enhancing prereading / writing skills. *Music Therapy Perspectives*, 15(2), 79-85.

- Somuncu, Selim. (2008). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabındaki edebî metinlerin temel evrensel değerler içermesi bakımından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Sönmez, Veysel. (2003). Metinlerin Eğitselliğini Saptamada Matematiksel Bir Yaklaşım (Sönmez Modeli). *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, (10), 24-39.
- Şen, Ülker. (2008). Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin iletmiş olduğu değerler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(5), 763-779.
- Tekin, Halil. (1980). *Okullarımızdaki Türkçe Öğretimi*. Ankara.
- Temur, Turan. (2002). *İlköğretim 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında bulunan metinler ile öğrenci kompozisyonlarının okunabilirlik düzeyleri açısından karşılaştırması*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi Kütüphanesi, Ankara.
- Yaman, Banu. (1999). *Birleştirilmiş Kubaşık Okuma ve Yazma Tekniğinin Temel Eğitim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Okuduğunu ve Dinlediğini Anlamaya Yönelik Akademik Başarıları ve Türkçe Dersine İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yıldırım, Kasım, Yıldız, Mustafa, Ateş, Seyit ve Rasinski, Timothy. (2010). İlköğretim beşinci sınıf Türk öğrencilerin metin türlerine göre okuduğunu ve dinlediğini anlama düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1855-1891.
- Youm, H. (2007). Processes used by music, visual arts, media, and first-grade classroom teachers for developing and implementing and integrated curriculum: a case study. *Applications Of Research in Music Education*, 26 (7), 1-15.
- Zorbaz, Kemal Zeki. (2007). Türkçe ders kitaplarındaki masalların kelime- cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Eğitim Kuram ve Uygulama*, 3 (1) 87-101.

Görsellere Ait Kaynakça

Çalışmada etkinliklerde kullanılan Barış Manço fotoğrafları, karikatür, resimlere ait kaynaklar aşağıda verilmiştir.

<http://www.barismancomix.com/fotoalbum/karikaturleri.php>

sayfasından 12.07.2016 tarihinde alınmıştır.

<http://www.barismancomix.com/fotoalbum/index.php>

sayfasından 03.04.2016 tarihinde alınmıştır.

<http://www.barismancomix.com/video klip/profesyonelvideoklipler.php>

sayfasından 19.06.2016 tarihinde alınmıştır.

EK 1: Alt tema başlığı Geleneklerimiz / Aile Büyüklerimiz olan Süper Babaanne Adlı Metnin / Şarkının Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri

1. Etkinlik

Aşağıdaki bulmacaya gizlenmiş akraba isimlerini örnekteki gibi bulunuz. Akraba isimlerinin akrabalık ilişkilerini yazınız. İçinde akraba isimleri geçen cümleler kurunuz.

Bulmaca										Akrabalık İsimleri	Akrabalık İlişkisi
B	D	Y	D	K	A	N	N	E	1.		
B	A	B	A	A	N	N	E	L	2.		
D	L	A	K	M	E	S	N	T	3.		
H	A	L	A	C	Ğ	T	I	I	4.		
D	E	D	E	A	E	L	Ş	K	5.		
N	N	I	E	Z	Y	E	T	A	6.		
I	I	Z	D	A	Y	I	E	Y	7.		
A	N	N	E	A	N	N	E	I	8.		
Y	E	N	G	E	Z	T	B	N	9.		
K	T	O	R	U	N	V	P	H	10.		
S	G	O	R	D	M	C	E	Ç	11.		
B	D	Y	D	K	B	A	B	A	12.		
CÜMLELERİM											

3. Etkinlik

Dinlediğiniz şarkının siz de uyandırdığı duygu ve düşünceleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Etkinlik

A. " Süper Babaanne" başlığı şarkının içeriğine uygun mudur? Barış Manço'nun bu başlığı kullanma amacı ne olabilir?

.....

.....

.....

.....

B. Şarkıya farklı bir başlık bulunuz. Bu başlığı bulmanızın nedenini açıklayınız. Bu başlığı bulmanızın nedenini açıklayınız.

Bulduğum başlık:

.....

Bu başlığı bulmamın nedeni:

.....

.....

C. Arkadaşlarınızın bulduğu başlıklardan en çok beğendiğiniz başlığı yazınız. Bu başlığı beğenmemizin nedenini açıklayınız.

Arkadaşımın beğendiğim başlığı:

Bu başlığı beğenmemin nedeni:

.....

.....

.....

5. Etkinlik

Dinlediğiniz-okuduğunuz şarkıdan hareketle "Süper Babaanne"nin özelliklerini yazınız

SÜPER BABAANNE**6. Etkinlik**

Aşağıdaki dizelerde bulunan söz sanatlarını (benzetme, karşılaştırma, kişileştirme, mecaz, abartma...) yay ayraçların içine yazınız.

Babaannem dedemi ilk gördüğü gün tam yüreğinden vurulmuş.
(.....)

Ufacık bir yuva nohut oda bakla sofa ama sapasağlam ayakta
(.....)

O zamanın erkeği pek bir ağırbaşlı kızları ise pek bir hoşmuş
(.....)

İnan gençleri anlayan bir tek sensin
(.....)

Dişi kuş yuvamı severek kuracak ki bu iş tamamına ersin
(.....)

7. Etkinlik

Aşağıdaki karikatürle ilgili yorumlarınızı yazınız.

A vertical rectangular area with a light blue background and horizontal dashed lines for writing.

Ek 2: Süper Babaanne Adlı Öyküleyici Metnin / Şarkının Başarı Testi ve Soruların Kazanımları
(MEB, TDÖP, 2018, s. 46–49)

TRT'de "Gülpembe" Belgeseli

Türk Müzik Tarihi'nin "En Özel ve Bilinen" Şarkılarından biri olan "Gülpembe", TRT'de "Belgesel Konusu" oldu. TRT Müzik'te yayınlanan Belgesel'de Şarkı'nın İlham Kaynağı Nimet Hanım (Barış Abi'nin Babaannesi) de ayrıntılı şekilde anlatıldı. Program'da Bestecisi Ahmet Güvenç, Kardeşi İnci Hanım, Oğlu Doğukan ve Yazar Yatağanbaba konuştu

Gülpembe'nin yeni adına Barış Manço'nun söz yazıp Ahmet Güvenç'in bestelediği "Nimet Hanım"ın fotoğrafı, internette ilk defa 5 yıl önce görüldü... Savaş Manço'nun Arşivi'nden yayınlanan bu fotoğrafla yıllardır şarkısını söyledikleri "Gülpembe"yi görmüş oldu insanlar...

5 yıl sonra ise "Gülpembe" bu defa "Belgesel" Konusu da oldu. TRT Müzik'te bugün yayınlanan bu "Gülpembe Belgeseli"nde "şarkının nasıl oluştuğu ve de ilham kaynağı Nimet Hanım anlatıldı"...

Güvenç "ben çok inançlı bir insanım, o beste yukarıda bir yerlerde duruyordu (zaten vardı) ve Gülpembe Bestesi bana 'verildi' " dedi... Ahmet Güvenç "Gülpembe'nin Sözleri'ni Barış Manço'nun ölen Babaannesi'ni düşünerek yazdığını, kendisinin de Anneannesi'nin öldüğü bir dönemde Bestesi'ni yaptığını" söyledi...

Program'da Barış Manço'nun Kardeşi İnci Hanım Babaanneleri Nimet Hanım'ın "Pembe Yüzlü" bir Hanım olduğunu ve "şarkıyı dinledikçe Babaanneleri'nin vefat ettiği günü hatırladığını, şarkının kendisine hem mutluluk verdiğini hem de biraz içini burktuğunu" söyledi.

Oğlu Doğukan ise "şarkıyı dinledikçe çocukluk yıllarına gittiğini" söyledi.

Nimet Hanım
(Gülpembe)

(Yukarıdaki gazete haberini okuyunuz. Barış Manço'nun Gülpembe adlı şarkısını dinledikten sonra aşağıdaki 1.2.3.4. soruları yanıtlayınız.)

Dinleme / izleme

T.7.1.4. Dinledikleri / izlediklerine yönelik soruları cevaplar.

Okuma / anlama

T.7.3.19. Metinle ilgili soruları cevaplar. Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurular.

T.7.3.30. Görsellerle ilgili soruları cevaplar.

1. "Gülpembe" isimli şarkı kim tarafından yazılmış ve bestelenmiştir? Yazınız.

Okuma / anlama

T.7.3.16. Metnin konusunu belirler.

T.7.3.25. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

.....

.....

.....

.....

2. Gülpenbe adlı Şarkı kimden ilham alınarak yazılmıŐtır? Bu kişinin Barış Manço'yla yakınlık derecesi nedir? Yazınız.

Okuma / anlama

T.7.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.

.....

.....

.....

3. Gülpenbe adlı Şarkının yazarını ve bestecisini ortak noktada buluŐturan duygu nedir? Yazınız.

Okuma / anlama

T.7.3.22. Metnin içeriĐini yorumlar.

.....

.....

.....

4. Barış Manço'nun kardeŐinin sĐylediklerine gĐre Gülpenbe'nin en belirgin ĐzelliĐi nedir? Yazınız.

Okuma / anlama

T.7.3.18. Metindeki yardımcı fikirleri belirler.

.....

.....

.....

5. Gülpenbe kelimesinin anlamını aÇıklayınız.

Okuma / SĐz Varlığı

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

.....

.....

.....

6. SĐper Babaanne ve Gülpenbe adlı Şarkılara uygun başlık koyunuz.

Okuma / anlama

T.7.3.25. Metinler arasında karşılaştırma yapar.

T.7.3.23. Metnin içeriğine uygun başlık / baŐlıklar belirler.

Dinleme / izleme

T.7.1.7. Dinlediklerine / izlediklerine yĐnelik farklı baŐlıklar Đnerir.

SĐper Babaanne:

.....

.....

GĐlpenbe:

.....

.....

7. 'Gül' kelimesini farklı anlamlara gelecek şekilde cümleler içinde kullanınız.

Konuşma

T.7.2.5. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.

Okuma / Söz Varlığı

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

.....

.....

.....

8. Aşağıda verilen kelimelerin eş anlamlarını yazınız.

Okuma / Söz Varlığı

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

vefat
ilham
yıl
evlat

9. Akrabalık bildiren kelimeleri uygun boşluklara yazınız.

Okuma / Anlama

T.7.3.19. Metinle ilgili soruları cevaplar. Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.

(çocuğa göre) Babasının annesi.....dir.

(çocuğa göre) Annesinin annesi.....dir.

Erkek evlat.....dur.

Aynı ana babadan doğmuş olan veya anası ya da babası aynı olan kimselerin birbirlerine göre adı.....dir.

10. Kültür, bir toplumun tarihi gelişimi içinde oluşturulan, bütün değerleri ile bunları meydana getirmede, sonraki kuşaklara aktarmada kullanılan, insanın toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların tümüdür. Bir topluma has bütün düşünce ve sanat eserleri toplum kültürünün oluşmasında rol oynar. Kültürü diğer kuşaklara aktaran, yansıtan öge ise dildir. Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

Okuma / Anlama

T.7.3.37. Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

- Abartma
- Tanımlama
- Sayısal verilerden yararlanma
- Tanık gösterme

11. Aşağıdaki birleşik fiillerin hangisinde yazım yanlış yapılmamıştır?

Okuma / söz varlığı

T.7.3.10. Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.

- Arkadaşının yaptıklarına epey sabır etti.
- En sevdiği arkadaşına zor anında yardım etti.
- Cevabının yanlış olduğunu son anda fark etti.
- Yaralıyı başka bir hastaneye sevk ettiler.

12. Dede, babaanne ya da anneannenizle yaşadığınız mutlu bir anınızı anlatan bir paragraf veya aile sevgisini anlatan bir şiir yazınız.

Yazma

T.7.4.1. Şiir yazar.

T.7.4.11. Kısa metinler yazar.

T.7.4.12. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

.....

.....

.....

.....

.....

.....